

Klimaatplan 2025-2035

In het algemeen is bied dit klimaat plan een lange lijst van wensen voor alle uidige sectoren maar mijd keuzes tussen de sectoren, mijd specifiek doelstelling, en zwijgd over de kosten en over ze betaald zullen worden. Deze tekortkomingen moeten gecorrigeerd worden om een werkbare plan te worden. Enkele specifieke commentaren moeten ook gemaakt worden:

Het Kabinet will 55% reductie bij 2030 en ziet 90% reductie bij 2040 als logische tussen stap. Toch weigert het als doelstelling te nemen. Het weigert ook een nationaal CO2 budget te definieren, waardoor het zich vrijstelt vertraging in reductie in te halen. Die combinatie maakt het klimaat beleid vrijblijvend en brengt de klimaat neutraliteit bij 2050 in gevaar.

“Het energiesysteem van de toekomst moet voorzien in beschikbaarheid van energie tegen een betaalbare prijs.” Prijs verhoging is onvoornijdelijk omdat het een heel nieuw infrastructuur (incl. opslag) vraagd terwijl de uidige infrastructuur tot het einde onderhoudt moet worden. De prijs verhoging zal zich direct in energie prijs terug vinden maar ook indirect in alle goederen en diensten die energie gebruiken. Het plan moet dit expliciet erkennen en specificeren het de gezinnen met lage inkomen van bestedingsverlies wil beschermen.

Kernenergie is deel van het pakket maar het plan is onduidelijk over implementatie. Hoe snel kan het geinstalleerd worden? Is kernenergie voor consumenten of voor groote industrie? kan kernenergie gebruikt worden als regelbare vermogen, gezien zijn hoge investeringen? Waarom is geen spraak van het bouwen van overcapaciteit in opwekking en de overcapaciteit voor flexibele H2 generatie gebruiken?

“Naast het sturen op vraagreductie betekent dit dat het aanbod aan duurzame koolstofdragers, zoals duurzame biogronstoffen, secundaire grondstoffen (recycelaat) en synthetische koolstofdragers (op basis van niet-fossiele CO2 en waterstof), moet worden opgeschaald.” Gezien het tekort aan groene waterstof, moeten de synthetische koolstofdragers zoveel mogelijk uitgesteld worden. Waterstof kan best direct gebruikt worden of voor “finishing” van biogronstoffen tot eindprodukt. Dat lelverd meer bruikbare energie met minder groene waterstof.

De klimaat en milieu voetafdruk en de vraag voor hernieuwbare energie zijn veel te hoog om alle economische sectoren te voorzien zoals ze nu zijn. Er moeten strategische keuses gemaakt worden. En die keuzen ontbreken in het klimaatplan. Wat wil NL met zijn zware industrie, het transport inclusief luchtvaart, de landbouw enm glastuinbouw, de vee en vleesindustrie, etc. Deze sectoren draaien voornamelijk voor export maar laten de milieu (en klimaat) lasten in Nederland, een heel klein en druk bevolkte land. Wat is critisch voor de nederlandsse economie en nederlandsse economisch weerbaarheid b.v. t.a.v. erropese samenwerking en internationale bedreigingen?

“Daarom is het belangrijk dat Nederland het gelijke speelveld en een betaalbare transitie zo goed mogelijk nastreeft” hoe moet het?

“Duurzamer wonen, ander reisgedrag, meer plantaardig eten en anders omgaan met spullen zijn de belangrijkste domeinen waarmee gedragsverandering echt impact heeft.” Hoe moet het?